

Оригинални научни рад
УДК: 811.163.41'366.543
811.163.41'282.3(497.115)
DOI: 10.5937/zrffp52-36558

РАСПОРЕД НАСТАВАКА ГЕНИТИВА МНОЖИНЕ У КОСОВСКО-РЕСДВСКОМ ДИЈАЛЕКТУ (КАРТОГРАФСКИ ПРИКЛЗ)

Драгана И. РАДОВАНОВИЋ¹

Институт за српски језик САНУ, Београд
Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици
Филозофски факултет
Катедра за српски језик и књижевност

Јована С. НИКОЛИЋ²

Институт за српску културу, Приштина – Лепосавић

¹ draganailija@gmail.com

² jowana.nikolic94@gmail.com

Рад примљен: 21. 2. 2022.
Рад прихваћен: 28. 3. 2022.

РАСПОРЕД НАСТАВАКА ГЕНИТИВА МНОЖИНЕ У КОСОВСКО-РЕСАВСКОМ ДИЈАЛЕКТУ (КАРТОГРАФСКИ ПРИКАЗ)³

Кључне речи:
лингвистичка
географија;
дијалектологија;
множинске
генитивне форме;
деклинација;
именице;
косовско-ресавски
говори.

Сажетак. У раду се на материјалу забележеном на терену косовско-ресавског дијалекта у монографским студијама и сличним дијалектолошким прилозима, указује на инвентар и домаћаје простирања множинских генитивних форми. Ареалним приказом биће обухваћени облици генитива множине именица сва три рода – на простору три под-дијалекта К-Р дијалекта. Уз то, ареални преглед ће извесно показати степен очуваности употребе архаичнијих црта у појединим косовско-ресавским зонама (генитив ≤ локатив форме), те балканистичким продорима нарушеност флективног поретка, посебно у рубним подручјима, односно контактним зонама.

³ Рад је резултат рада на Одсеку за дијалектолошка истраживања Института за српски језик САНУ, финансираном од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије на основу Уговора бр. 451-03-68/2022-14 и резултат рада на Институту за српску културу, Приштина – Лепосавић (Уговор бр. 451-03-68/2022-14).

Увод

Историјски развитак српског језика резултирао је шаренилом генитивних наставака на терену пространог косовско-ресавског ареала, што се огледа и у инвентару, и у репартицији множинских генитивних форми. Истраживачи су сагласни да је неуједначеност посебно изражена у дијалектима у којима доминира аналогја, с контаминацијом у крајњем резултату и употребом паралелних дублетних форми наставачких морфема. Уз све то, неуједначеност се интензивира мноштвом фонетизама (Реметић, 1984–1985, стр. 655).

Будући да проблематика множинских облика генитива именица спада у ред квестионаром обухваћених важнијих структуралних особености, готово редовно је детаљно обрађивана у дескриптивним дијалектолошким студијама у одељцима посвећеним облицима речи. Поред тога, у литератури располажемо и појединачним, на извештан начин, синтетичким огледима, углавном генитивних наставака именица женског рода даваним у релацијама са стандардним језиком (уп. Радовић-Тешић, 1979; Остојић 2000). Прикази инвентара и дистрибуције именица сва три рода углавном су ограничавани на поједине дијалекатске ареале (Реметић, 1984–1985; Радовановић, 2006). У новије време пак дијалектолози су се у више наврата у контексту (морфо)синтаксичких анализа враћали интерпретацији генитива (уп. нпр. Милорадовић, 2003; Реметић, 2008; Симић, 2013; Симић, 2019; Петровић-Савић, 2010; Радовановић, 2017; Радовановић, 2018). Уопште, покушаји синтетичких прегледа важних дијалекатских појединости су малобројни и углавном се своде на приказе у појединим дијалектима (в. Бошњаковић и Радовановић, 2011).

Прилог представља наставак интересовања за мапирање дијалекатских чињеница, што обезбеђује могућност „ишчитавања“ праваца простирања појединих изоглоса у српским дијалектима (уп. нпр. Радовановић, 2006). Конкретно, у раду се на материјалу бележеном на терену косовско-ресавског дијалекта у монографским студијама и сличним

дијалектолошким прилозима,⁴ указује на инвентар и домаћаје простирања множинских генитивних форми. Ареалним приказом биће обухваћени облици генитива множине именица сва три рода у трима поддијалектима К-Р дијалекта. Распоред ће извесно показати и степен очуваности употребе архаичнијих црта у појединим косовско-ресавским зонама (генитив ≤ локатив), те балканистичким продорима нарушеност флективног поретка, посебно у рудним подручјима, односно контактним зонама.

Грађа је класификована према парадигматским категоријама, пре свега с обележјем рода. Због прегледности у свакој групи навођене су антропогеографске и дијалекатске регије у којима се прати репартиција деклинационих наставака множинског генитива.

Ареална анализа

АРЕАЛ НАСТАВАЧКИХ МОРФЕМА – МУШКИ РОД

Распоред наставака -Ø

Северна Метохија:⁵ *ĩдĩдбе шѐс(ĩ)* шѹмар у ĩѹ ĩланĩну БП; **Студеница:** *ĩрĩ ĩа̀ра вѹлов* Км, *чѹирдесѐĩ дан* Бр, *чѹири ĩѹĩ* Бр; **Крагујевачка Лепеница:** *дѹдше нѐколико ĩѹĩ* Ки, *нѐколико ĩѹĩ обѹко* Б; **Левач:** *двѐс чѹири сѐĩ* Вук; **Млава:** *колĩко ĩѹĩ дѹеш да ĩондвим* Д, *кѹлко ĩѹĩ није дѹшо* Кр; **Ресава:** *шѐс мѐшар* Ц, *седамдѐсѐĩ ĩроцѐнаĩ* Гл, *колĩко ĩѹĩ су дĩли* Се, *чѹирдѐсѐĩ комѐĩ* Гл.

⁴ У корпус није ушла грађа за Српски дијалектолошки атлас, будући да материјал није за целу косовско-ресавску зону комплетиран. У перспективи би се овде приказано могло допунити и грађом из мреже пунктова за СДА: Сочаница, Јелакце, Бело Брдо, Батлава, Горња Лапаштица, Доња Репа, Гораждевац, Бело Поље, Кијево, Дрсник, Љубожда, Тучеп, Лоћане, Кузмин, Рудник, Бабин Мост, Гојбуља, Србовац, Љуша, Мрче, Бело Поље, Брезова, Међуречје, Брезна, Врдила, Лазац, Мрсаћ, Трнава, Шипачина, Војмиловићи, Вионица, Мала Плана, Блаце, Кобиље, Дренча, Наупара, Макрешане, Велуће, Мијајловац, Станишинци, Бачина, Велика Крушевица, Велике Пчелице, Јабланица, Криви Вир, Доња Мутница, Крушар, Каленовац, Баточина, Адровац, Звездан, Рготина, Бресје, Дубница, Доња Бела Река, Стрмостен, Медвеђа, Изварица, Крупаја, Рајац, Сиколe, Јасеница, Штудик, Каменово, Ореовица, Кучајна, Мало Црниће, Кула, Батовац, Петрово Село.

Уз све то, треба имати на уму да је грађа бележена у различитим временским размацима, неретко и методолошким амбицијама, што у коначном збиру показује неуједначеност и инвентаром особености у монографским описима, и неједнаким обимом грађе.

⁵ Грађа из метохијских насеља ексцерпирана је у највећем обиму на Букумирићевим истраживањима. Барјактаревићеве потврде, нажалост, нису могле послужити као веродостојан материјал, будући да су уочени спорни акценатски ликови.

йѣтй йāрй Бог, *ѡсам сāййй* Добр Над, *сѣдам-ѡсам ѣкѣтори* Мал; **Параћинско Поморавље:** *дѣсѣй āри йма* Бус, *седѣла дѣвѣй мѣсеци* Стуб; **Батовац:** *двāјс сѣйейѣни*; **Млава:** *ѡсам āрй* Во, *двāнāјс³ ірāдй* Ка, *йѣтй мѣсеци* МЛ, *ѡсам сāййй* Бу, *сѣѡ ѣкѣтери* Бо, *йѣтй ѣкѣтари земљѣ* Ка, *разболѣо се од зўдй* Ш, *йўн кѡи црвй* Кн, *размїлѣло се мнѡѡ мрāвй* ВЛ, *йѣтй йāрй* Кн, *десѣйшак рѣдй* Та, *ко ће од љўдй* Ћ; **Ђердап:** *āрй*; **Ресава:** *шрйес āри*, *йѣтй йўшй* Гр, *нѣма зўди* Гр, *за сѣдам месѣци* Се; **Стара Молдава:** *накѡшйу се мрāвй*.

Дублејне форме -а/-и

Наставак -а: **Северна Метохија:** *млѡѡ брāвā* Пр, *накошйло се млѡѡ мрāвā* Бд, *свѣ од мѡји дѣсѣй йрсйā* Пр, *йма и црвā дѡсйā* Л, *дѣсѣй сāййā* Ж, *остйāо де(з) зўдā* Дол, *сѣдам дāнā* Б Бр; **Средњоибарска зона:** *месѣцā* Бор; **Студеница:** *осамнāјс мѣсеца* Бр; **Трстеник:** *минўшйā, секўндā*; **Крагујевачка Лепеница:** *дѡсйā мрāвā* ДС, *остйāо без зўдā* Ки, *нѣколико минўшйā*, *йма сѣдам мѣсеца* Ки; **Левач:** *дѣсѣй минўшйā* Прњ, *шѣс дѡрбени рѣда* Оп, *мрā вā*, *црвā* Лом, *наѡружани до зўдā* Дул, *ѣкѣтора* Мал Сек, *йрсйā* Дубр; **Параћинско Поморавље:** *шолйко и шолйко сāййā* Раш; **Млава:** *десѣшйну минўшйā* Бо; **Ђердап:** *дваес ѣкѣара* Г; **Ресава:** *сѣѡ ѣкѣара зѣмљу* В.

Наставак -и: **Северна Метохија:** *сѣдам брāвй овāцā* Би Др Ж Пр Си Т, *йма и ка мрāвй* Г, *дес йрсйй* Л, *млѡѡ црвй* Г, *ирѣ йѣтй сāййй* Гр Н, *нѣколико зўдй* Кл, *ире шѣс(ш) дāнй* Пећ; **Средњоибарска зона:** *ѡсам мѣсеци* ББ; **Студеница:** *кѡлко мѣсеци* Бр; **Трстеник:** *ѡсам минўшйй, дѣсѣй секўндй*; **Крагујевачка Лепеница:** *брāни се од мрāвй* ЦК, *де зўди* Ки, *йейнāес минўшйй* Б, *нѣколико месѣци* Це; **Левач:** *йѣтй минўшйй* Кав, Рат, Сек Ур, *црвй* Ур, *сѣдам-ѡсам рѣдй* Ци, *мрāвй, јѣш^ж де-зўдй* Жуп, *сѣѡ ѣкѣтери* Бог; **Параћинско Поморавље:** *до дѣвѣй сāййй* ДМ; **Млава:** *дѣсѣй минўшйй* ВП; **Ђердап:** *дѣвѣй ѣкѣтари* С; **Ресава:** *йѣтй ѣкѣтари* В.

Распоред наставака -ију/и(ј)у и најоредо -и/-ију:

Средњоибарска зона: *јосйййју* Сч Мш, *йрсйййју* Гр Ср Ис Ћк, *с нокйййју* Сч Ис Гв; **Куршумлијска област:** *досйā јосйййју, с йѣтй йрсйййју*; **Студеница:** *кѡлко йма јосйййју* Бр З, *йрсйййју* Км Н Бр; **Трстеник:** *йѣтй йрсйййју, млѡѡ јосйййју*; **Левач:** *йрсйййу, нокйййу, јѡсйййју*; **Млава:** *йрсйййју* Ка, *нокйййју* Гр; **Стара Молдава:** *из овй дѣсѣй йрсйййју мѡји и њѣѡви*.

Средњоибарска зона: *јосййй* Кп, *нокййй* Лз, *йрсййй* Зм Јл Кп; **Куршумлијска област:** *досйā јосйййй*; **Левач:** *од^ш йрсййй* Круш, *млѡѡ јѡсййй*.

Генишйив ≤ Локашйив

Северна Метохија: *йо рāшова* Ље, *йо йѡшѡцā* Би, *чўвамо йо лўѡва* Г, *йрема сйнова* Св; **Средњоибарска зона:** *скйшā йо сокāкā* Ис Ћк, *йо йаршйизāнā* Сч ББ, *йо момāкā* ББ, *на дāсамака* Сч Ис, *йо краѣвā* ЈБ, *йо*

дућанâ НС; Копачичка област: *йрѣчам о коња, у шѣ йрѣсне ойанака Ж, у шѣ рѣвова, дѣо љо чѣѣника, љо овѣ крајева*; Куршумлијска област: *чува ѡвце љо йѡѣока Мир, љду љо сокака ДД*; Студеница: *љо онѣја калуѣова Ко*; Трстеник: *љо врѡка, само у кайѣѣа, на дѡсамака*; Левач: *на дѡсамака Рат, дѣла кафана на дѣрека Прњ, Рѣмена ова у Дѣлена Бог, дѣо у чѣѣника Мал, љо лѡорова Пре, љо йѡѣока Рат*; Млава: *љо дрѣова МЛ Кр, на дѡсамака МЛ Кр, љо йлѡѣова Бо Мл Кр, у љарѣизанâ МЛ Кр Тр*; Ресава: *љо дранѣка Гр, лѣжи вино љо винограда Ми*; Белобрешка: *водѣо сам их љо маѣнастира*.

Аналиѣичке иновације

Крагујевачка Лепеница: *скида фѡрду од нѡкѣи Л, осѣѣло од йѡсѣи Бр, свѣ од мѡи йрѣѣи Б, нѣје имѣло ѣаѣѣри Бр, не мѡѣу да живим код болесниѣи Ц*; **Параѣинско Поморавље:** *од лѡйѡви, код лекари, очи ѣѣи свѣѣи, око јарѣѣи, исѣод нѡкѣи ме боли, од сѣѡриѣи, од сељани*; **Ђердап:** *узо од лѡђари С, има ѣамо љуно ѣзвори Г*; **Ресава:** *бес йрѣѣи, без рукави, нѣмаш зѣди*.

Грађа показује да се код именица мушкога рода јављају генитивне форме с нултом наставачком морфемом, наставак *-а*, наставак *-и* и наставак *-ију/и(ј)у*.

Генитив с нултом наставачком морфемом захвата ареал метохијске области, студеничког краја, Крагујевачку Лепеницу, Млаву, Ресаву и Левач. С резервом пак треба узети интерпретације према којима се претпоставља да је у облицима генитива мушког рода с нултом наставачком морфемом реч о редукцији финалног самогласника, а не очуваности архаичне морфолошке црте (Пецо и Милановић, 1968, стр. 310–311; Вукићевић, 1995, стр. 141). Поменуте закључке уверљиво доводи у питање и Г. Драгин, уз коментар да се ради о појави на ареалу који не познаје вокалске редукције овога типа (Драгин, 2020, стр. 19–20).

На основу описа српских дијалеката познато је да форма старог генитива с нултом морфемом има шири домашај, и то најчешће у бројним конструкцијама, као што су спој именице и броја, количински прилог или уопште именице којима се означава мера. Познато је, на пример, да се овај архаизам чува у западносрбијанским говорима (углавном ијекавско-екавским зонама IX типа) (уп. нпр. Радовановић, 2014, стр. 208; Тешић, 1977, стр. 2019–222; Ђукановић, 1983, стр. 247; Марковић, 2012), као и да захвата шири терен ијекавских српских говора (Вуковић, 1938–1939, стр. 57; Станић, 1974, стр. 205; Петровић, 1973, стр. 146; Драгичевић, 1986, стр. 143; Божовић, 1997, стр. 68; Барјактаревић, 1967, стр. 9; Николић, 2001, стр. 191).

Напоредна употреба двају наставака *-и* и *-а* карактеристична је за именице којима се именује количина/мера: а) *вѣѣи* Кл, *ѡри* Бс Г, *ѡсам мѣсеѣи* ББ, *ѣѣѣри* П, *ѣѣи сѣѣи* Бр, *више љѣѣи* Бо, *ѣѣри* Бог, *дрѡви* Сч,

минџић Кав, *рѣдѣ* Та; *д*) ~ *дѣнѣ* Б, *сѣиѣ* Ж, *минџиѣ* ИС, *месѣцѣ* Бор, *рѣда* Бр, *ѣкѣшара* Г, *кѣломѣшара* Ре, *ѣџиѣ* Мал, *комѣда* Чеп, *дѣрѣвѣ* Ђ.

Увидом у материјал стиче се утисак о конкурентном односу наставака -и и -а. Њихов распоред на карти показује делимично равномерну употребу (и фреквенцију⁸).

Именице с наставком -ију, према ексцерпираној грађи, не познају севернометохијски говори. Простирање овог наставка везује се за централне области К-Р говора: Средњи Ибар, Куршумлију, Студеницу, Трстеник и, нешто северније зоне – Левач и Млаву. Континуитет изгледа прекида продор аналитичких форми које досежу до Крагујевачке Лепенице, Параћинског Поморавља, Ђердапа, па и Ресаве.

Синкретизам ГЛ плурала обележен је употребом предлога *ѣо* у Метохији, Средњем Ибру и Средњоибарској зони (в. нап. б). Инвентар предлога проширује се на предлоге *у* и *на* у копаоничкој регији, Трстенику⁹, Млави и Левчу. Спорадична очуваност ове архаичне црте с предлогом *ѣо* забележена је у Студеници и Ресави, а изостала је из материјала Крагујевачке Лепенице, Параћинског Поморавља и Ђердапа.

Аналитизми евидентно захватају северније и североисточне зоне косовско-ресавског дијалекта. Регистровани су у Млави, Ђердапу, Параћинском Поморављу, Ресави и Крагујевачкој Лепеници. У говору Параћинског Поморавља множински облици генитива показали су се као „најнестабилнији елемент именичке деклинације“, јер функцију генитива множине сва три рода, у највећем броју случајева, обавља општи падеж. Са друге стране, релативну стабилност флективних форми можемо приписати тек генитиву једине, и то са предлошким конструкцијама (Милорадовић, 2003, стр. 131); в. Карте 1, 2 и 3 на крају рада.¹⁰

АРЕАЛ НАСТАВАЧКИХ МОРФЕМА – СРЕДЊИ РОД

Распоред наставака -а

Северна Метохија: *ѣреко дѣрѣ* БП, *међу жѣиѣ* Св, *мнѣѣо мѣсѣѣ* Дс, *шѣс кѣла* Б Бл БП Би Бс Д Дњ Ље Љу П С Си СЛ Т; **Копанничка област:** *рѣдѣрѣ*; **Студеница:** *на ѣџѣно мѣсѣѣ* З, *од ѣви нѣиѣи дѣрѣѣѣ* Бр, *дѣсѣѣѣ кѣла* Пж; **Крагујевачка Лепеница:** *родѣѣ око дѣвѣ ѣѣѣде кѣла* Бо, *од ѣѣѣѣѣ сѣла*

⁸ У описима говора, најчешће су истраживачи давали напомене о фреквенцији употребе појединих наставака уп. нпр. Симић, 1972, стр. 230.

⁹ Као најзначајнију одлику множине именица у говору Трстеника, Јовић (1968, стр. 81) наводи синкретизам генитива и локатива, с напоменом да су облици са предлогом *на* факултативне природе.

¹⁰ Све карте приложене на крају рада уредиле су Д. Радовановић и Ј. Николић, а израдио Милован Миливојевић, Географски институт „Јован Цвијић“ САНУ, Београд.

ГС; Трстеник: сѣна, ред̄ар̄а, колѣна, др̄вана, јуш̄ар̄а, нед̄ар̄а, зр̄на, сш̄акала; Параћинско Поморавље: изиор̄ео сам ӣети кила ид̄риво ДВ, дванајс кила мл̄еко нд̄сим Мир; Левач: рам̄ѣна, др̄вѣш̄а Рат, сѣла Круш Ред; Млава: д̄сѣи кила З, на ӣети мѣсш̄а Д, ӣеш̄најс сѣла ср̄иских Тр; Ресава: из др̄уи сѣла С, сш̄о кила р̄ибе Ц;

Расиоред наставка -и

Средњоибарска зона: ӣовѣди Сч Ис; Копаоничка област: ш̄р̄ѣсне с рам̄ѣни, колѣни Ш, ј̄аји ББ, код ид̄веди КР, исш̄од сѣни Ли; Студеница: ӣети сѣни зд̄ео за кра̄ве Км, од ј̄аји Пж, дв̄оје ӣовѣди Бр З; Крагујевачка Лепеница: до кол̄ени Бр; Трстеник: ск̄иши ш̄о с рам̄ѣни В Т Миј; Левач: ш̄р̄исш̄а ид̄веди Сек, до колѣни Вук Лом, ӣети сѣни зд̄ѣнуо Бог, ш̄рин̄аѣс ј̄аји Ур; Млава: укв̄аисо се до колѣни О; Ресава: ч̄ѣш̄рес ј̄аји за мѣсец Гл, сн̄ѣи д̄о колѣни Л; Чобанац: с кољ̄ѣни, с рам̄ѣни сам ск̄инула.

Дублетне форме -а/-и

Наставак -а: Северна Метохија: међу кол̄ѣна С, ид̄веда досш̄а Би, ш̄ал̄ико ј̄аја Бл; Куршумлијска област: ск̄иши с колѣна; Трстеник: колѣна; Крагујевачка Лепеница: ја̄ ӯзнем дв̄ѣс ј̄аја Б, д̄онели д̄осш̄а ј̄ајца ГС; Млава: од ред̄ар̄а мѣсо сл̄ађе Ђ, ш̄бр̄ш̄а од дв̄анајс ј̄аја Д.

Наставак -и: Северна Метохија: међу кол̄ѣни Н С, код ид̄веди Г, сш̄о к̄омаш̄а ј̄аји Г; Куршумлијска област: с колѣни; Трстеник: с колѣни; Крагујевачка Лепеница: ш̄бр̄иш̄у од ј̄аји Бр; Млава: исш̄од ред̄ар̄и Та, колко ј̄аји за ш̄бр̄иш̄у Кр.

Pluralia tantum

Наставак -а

Северна Метохија: ӣреко л̄ѣђа Г Кг; Средњоибарска зона: с л̄ѣђа Сч Кп Јл, од вр̄ашӣа Сч ИС; Копаоничка област: вр̄ашӣа; Крагујевачка Лепеница: д̄ође до вр̄ашӣа Ж, Трстеник: кола; Параћинско Поморавље: д̄ошли с ш̄р̄д̄е кола Студ; Левач: вр̄ашӣа Рат, л̄ѣђа Бог Кав Рат Сек, ӯсш̄а Круш, кола Вук Дул Мал; Ресава: с л̄ѣђа Вј, ӯсш̄а.

Наставак -и

Северна Метохија: ј̄ѣдан д̄ео вр̄ашӣи Љ, ӣовише вр̄ашӣи Дш, из усш̄и Г; Мало Косово: ск̄ише с вр̄ашӣи Р, код вр̄ашӣи ГЛ, ск̄д̄чи с коли Б, изб̄аџи из коли Р; Копаоничка област: д̄аџи с л̄ѣђи ГГ, коли ДР, дв̄о вр̄ашӣи З, из в̄аше ӯсш̄и ГГ; Крагујевачка Лепеница: д̄аџила скоро ид̄ла коли Бо, са ш̄уђи л̄ѣђи Л; Млава: з̄адах из ӯсш̄и Та, од вр̄ашӣи З; Ресава: скид̄ала се с коли Ж; Стара Молдава: а м̄ој сш̄н к̄аже сед̄ео крај вр̄ашӣи; Чобанац: мн̄до коли, ск̄иши ми д̄оле с л̄ѣђи; в. Карту 4 на крају рада.

Дублетне форме -а/-и

Наставак -а: Северна Метохија: *ģозади кола* Си; Мало Косово: *нема вратиѡ* Л; Млава: *ģреко леђа* Та, *не мѡш се ģрѡђе од кола* ВЛ; Ресава: *вратиѡ*.

Наставак -и: Северна Метохија: *врс кол'и* Дњ; Мало Косово: *нема вратиѡ на кѡћи* Л; Млава: *ģресѡкло ме ģреко леђи* Д, *иза мѡји леђи* О, *чекај код коли* Кн; Ресава: *тѡлко вратиѡ* М.

Распоред наставака -ију

Северна Метохија: *вратиѡју* Кп ББ; Студеница: *ģрсѡју* Н Бр; Млава: *одвојѡла сам од ѡсѡију* Кн, *од вратиѡју* Бу МЛ Ћ; Ресава: *из ѡсѡију*.

Генитив ≤ Локатив

Северна Метохија: *ģо весѡља, ģо ģосѡла, свѡи ģо сѡла* Гр, *ģо л'еђа* Бр; Средњоибарска зона: *ģо ѡља* Сч ББ ИС, *ģо дрѡа* Зм Гр; Копаоничка област: *на дрѡе мѡсѡа* З, *на мѡе овѡке мѡтѡве леђа* К, *ģо овѡ дрѡа* Кн, *ģо дрѡја* Ј, *ошѡно ѡа ģо редѡра* М; Куршумлијска област: *дѡру ѡечѡрке ģо дрѡа* Дад; Трстеник: *сѡла*; Параћинско Поморавље: *ģо сѡла* Бош; Левач: *а кѡће ģо онѡ дрѡа* Теч, *на мѡи кола осѡале* Бог, *ģљѡчку ѡуди ģо сѡла* Ред, *Онѡм нек' дѡе ģо леђа* Сек; Батовац: *са леђи*; Млава: *рѡсули се ģо дрѡа* З, *рашиѡркаѡи се ģо сѡла* Бу, *ѡдари ѡа ģо леђа* ВЛ.

Аналиѡичке иновације

Крагујевачка Лепеница¹¹: *ѡа е скѡде с кола* Ки, *ģоред ѡвѡда ģрѡђе* Ми; Ђердап: *из ближња сѡла*; Ресава: *ģѡн ѡѡи дуѡмѡиѡ*.

Распоред генитивних наставака -и и -а код именица средњег рода показује релативну стабилност очуваности дублетних форми у већини говора косовско-ресавског ареала, с обзиром на то да потврде паралелних ликова не налазимо у средњоибарском појасу, копаоничкој зони, студеничком крају и Левчу.

Код именица pluralia tantum јављају се наставци -а, -и, напореѡ -а/-и и -ију. Наставак -ију раширен је у средњоибарској зони *вратиѡју* (Божовић, 2008), Студеници *ģрсѡју* (Драгин, 2020), Млави *ѡсѡију* (Милошевић, 2014), и Ресави *из ѡсѡију* (Пецо и Милановић, 1968). Остале зоне су без потврѡа наставака -ију код именица овог типа.

Једнакост ГЛ множинѡ присутна је у метохијској области, Средњем Ибру и Млави са предлогом *ģо*, у копаоничкој области и Левчу употреѡа се проширује, посредством предлога *ģо*, и на конструкције са *на*. За Трстеник нису наведене потврѡе, већ само констатација аутора о чувању

¹¹ Вукићевић експлицитно наводи да се у функцији генитива употребљава општи падеж уз који иду генитивски предлози и прилози за количину (1995, стр. 151).

Генитив ≤ Локатив

Северна Метохија: *ирешурā ми њо сѡвāри* Бд, *вѹћē се њо влāсѡи* Гор, *ѡа ѡāкне њо нōѡа* Ки, *ѡо њѡва* Дс С, *ѡѡју ѡо ѡродāвница* Св, *ѡознāјē се ѡо звēздā* БП; **Средњоибарска зона:** *ѡо сōба* Мш Гч, *ѡо жēнā* Сч Гч Ђк Ис Гв, *ѡо њѡва* Ср Кп, *ѡо лѡвāдā* Ч, *ѡо њѡвā* НС, *ѡо шѡмā* Р; **Копаоничка област:** *у ѡе мѡка*, *ѡо кōлиба*, *ѡо дāшѡиā* ГГ, *ѡо нōѡа* Бр, *ѡмāвали ѡо ѡлāнина* Т, *на свē нōѡа* ДЛ, *на рѡка да исѡѡера*, *о змѡјā*; **Куршумлијска област:** *крѡли смо се ѡо шѡма* Мерћ; **Крагујевачка Лепеница:** *чѡвāју ѡо лѡвада* Ки, *ѡо ѡē њѡне књѡиā* Н, *ѡо њѡва* Л; **Трстеник:** *јѡри ѡо овāѡā* Мед, *дѡла ѡо дōлница* Мед, *само ѡде ѡо слāва* Миј, *у ѡѡћē дāкчā* Мед, *жњē мѡар у ѡѡћē њѡва* ВД, *на кōшуља свуд навēжēне* В, *на онē лудē ѡлāвā* Миј; **Левач:** *дѡше ѡо дāчава* Леп, *а јā ѡрчѡм ѡо кōсā* Ур, *ѡмам ѡо ѡѡ шѡѡā* Бе, *ѡѡ си сѡāлно на нōѡа* Кав, *извѡчēмо ѡѡѡове на рѡкā* Ком; **Параћинско Поморавље:** *вōди ме ѡо дāба* ДМ, *ѡшо дѡо ѡо кафāнā* ДМ, *Нoћēвāли смо ѡо ѡѡћѡ кућа*, *ѡо ѡѡā ла* Пот, *сāм лелујāду ѡо њѡва нē кошѡље* Пл; **Батовац:** *ѡо жēнā дѡеѡ сам чѡсѡиила*; **Млава:** *мѡва се ѡо ѡлиѡа* Бо, *сакрѡвāли се ѡо шѡѡа* Па, *ѡо ѡѡћѡ кућа* ВП, *ѡо ѡѡћѡ āвлија* МЛ; **Ресава:** *ѡдемо ѡо свāдба* В, *ѡо кућа* Ц, *ндси у ѡāка сандѡче* Стр, *дѡили су ѡо кућа* Гл, *ѡо њѡва* Ђ; **Стара Молдава:** *ја–сам рāдѡла као кѡвариѡа ѡо свāдба*, *а ѡдсле ја ѡшла ѡо свāдба*, *мѡѡнѡли ѡāј ѡдō дѡло ди дōлично ѡо кућа*, *девōјке ѡду ѡо кућа ѡа ѡрāжу*; **Белобрешка:** *ѡшли ѡо кућа*, *ѡо шкōла*.

Аналиѡичке иновације

Северна Метохија: *ѡēд дāнке* Б, *ѡреко сѡѡ мил'ѡјāрде* Би, *ѡēѡ цѡсѡēрне* СЛ; **Студеница:** *ѡо шēсēѡ ѡвѡе* С; **Крагујевачка Лепеница:** *двāес ѡēѡ ѡвѡе* Л, *ēво вам сѡѡ дāнке* Бо, *ѡēѡ ѡлāде* М, *шēс ѡдѡине* Н, *на дрдо ѡма дōсѡа ѡѡшке* ГС; **Трстеник:** *дāо дēсēѡ кōѡке шећēра* Миј, *ѡма ѡāмо млдō дѡкве* Мед, *ѡма млдō цркве* В; **Параћинско Поморавље:** *кōѡа ѡдѡине ѡма* ДМ, *на сēдам слāве нѡē дѡо* Чеп, *мēне дѡле дōсам ѡдѡине* ДМ, *сēдам ѡлāде дѡѡ* Раш, *двāес ѡ ѡēѡ мāрке* Студ, *дēсēѡ милијāрде* Чеп; **Млава:** *осамнāјс дāнке у цēѡу* Ве, *дēсēѡ ѡлāде дѡнāра* Ш, *осамдēсēѡ ѡдѡине ѡма дēда* Кр, *двā камѡјōна јāдуке* О, *ѡēѡ ѡлāде* Кр, *шēснајс ѡдѡине сам ѡмāла* Д; **Ђердап:** *ог ѡрѡсѡа ѡлāде* С, *ѡуно дѡвље свѡње*, *шес сѡѡѡине* Т; **Ресава:** *шēс дāнке* Пл, *једāнаес ѡдѡине* С, *нēколико ѡāри рукāвиѡе* Стр, *ѡрēдāће ми мāло ѡāре* В.

Анализирани материјал сведочи о знатно већој раширености наставка *-a*¹³ код именица са сугласничком групом и непостојаним *a* између завршних сугласника (*даска*, *ѡушка*, *овѡа*, *мѡѡла*, *сесѡра* и др.). Са друге

¹³ Именица мајка потврђена је само у облику *мајака*, што искључује конкурентни однос наставака генитива множине (уп. *мāјки*, *мāјкā* и *мāјкā*. у: Остојић, 2000, стр. 209).

Закључак

У раду је дат синтетички осврт на инвентар и распоред генитивних множинских форми у косовско-ресавском дијалекту, или прецизније: обједињени лингвогеографски увид на основу монографских студија и појединачних мањих или већих дијалектолошких прилога о косовско-ресавском дијалекту. Синтеза би пак подразумевала још потпунију и самерљивију (упоредиву) документацију и продубљенију претходну анализу. Приложене карте дају некад одговоре, некад наговештаје и, наравно, неретко постављају нова питања до којих ћемо доћи накнадним теренским истраживањима и продубљенијим анализама.

Мапе су показале: 1) Генитив с нултом наставачком морфемом на терену косовско-ресавског дијалекта има извесно врло ограничен ареал и, што је посебно важно, и тамо где је потврђена, уз врло спорадична одступања, везана је за лексеме којима се изражава мера у склопу одређених синтаксичких конструкција (в. Карту 1); 2) Код именица женског рода на *-а* с основом на сугласник или сугласничком групом доминира наставак *-а* на читавом терену, док се наставак *-и* везује за именице с творбеним формантима *-ба* и *-ња* (в. Карту 7); 3) На овом пространом терену добро се показује очуваност архаизама *ĭениѿив ≤ локаѿив* форме; 4) У појединим ареалима регистровани су контаминирани наставачки ликови (в. Карту 5); 5) Североисточније области, тачније контактна подручја захваћена су продором балканистичких особености.

Од преко четиристо пунктова обухваћених дијалектолошким истраживањима, описаним у монографским и појединачним студијама о косовско-ресавском дијалекту, облици генитивних форми различитих парадигматских типова забележени су у близу двеста насеља, при чему је врло често у материјалу истраживача изостајао потпунији увид у инвентар појединих именичких типова и њихових наставака – за овако постављен истраживачки задатак нама је важна пре свега репартиција конкретних наставачких морфема према лингвистички релевантним, односно репрезентативним парадигматским типовима (историјски и дијалекатски гледано), понекад чак везано и за одређену лексему. Тек поступком мапирања уочени су „недостаци“, па је тако за ову прилику, на пример, изостао картографски приказ парадигматског типа *око* (→ *очи/очију*), будући да је на ширем косовско-ресавском терену остала белина. С тим у вези, може се констатовати да би картографисање ове, па и других важнијих структуралних појединости требало да усмери даља дијалектолошка истраживања у правцу допуњавања и провере материјала на терену, као и допунских објашњења.

Литература

- Барјактаревић, Д. (1967). Бихорски говор. Морфолошке и синтаксичке особине. *Зборник Филолошкој факултету у Приштини*, IV, 1–39.
- Божовић, М. (1997). Рефлекс јата у говору Ибарског Колашина. У: М. Пантић (ур.), *О српским народним говорима. Дани духовној преображења IV* (125–131). Деспотовац: Народна библиотека „Ресава школа“.
- Бошњаковић, Ж. (2009). Из морфосинтаксе говора села Батовца (код Пожаревца). *Зборник Мајнице српске за филологију и лингвистику*, LII/2, 37–56.
- Бошњаковић, Ж. и Радовановић, Д. (2011). Синтетички поглед на творбу аориста и ареал наставака у штокавском наречју. *Зборник Мајнице српске за филологију и лингвистику*, LIV/1, 181–205.
- Бошњаковић, Ж. (2012). Морфолошке особине говора источне Шумадије. *Српски дијалектолошки зборник*, LIX, 1–381.
- Вуковић, Ј. (1938/39). Говор Пиве и Дробњака. *Јужнословенски филолој*, XVII, 1–113.
- Драгичевић, М. (1986). Говор личких ијекаваца. *Српски дијалектолошки зборник*, XXXII, 7–241.
- Ђукановић, П. (1983). Говор села Горње Цепарде (код Зворника). *Српски дијалектолошки зборник*, XXIX, 191–294.
- Марковић, С. (2012). Границе ијекавских говора у западној Србији. *Српски дијалектолошки зборник*, LIX, 383–484.
- Николић, В. (2001). Моравички и горњостуденички говори. *Српски језик: студије српске и словенске*, IV (3).
- Остојић, Б. (2000). Репартација и конкуренција наставака генитива множине именица женског рода са сугласничком скупином на крају основе. *Наш језик*, XXXIII (3–4), 204–210.
- Петровић, Д. (1973). *О говору Змијања*. Нови Сад: Матица српска.
- Петровић-Савић, М. (2010). Исказивање посесивности у Рађевини конструкцијом предлог у+генитив личне заменице. *Зборник Мајнице српске за филологију и лингвистику*, LIII (2), 123–131.
- Радовановић, Д. (2006). Наставак -и у генитиву множине именица у шумадијско-војвођанском дијалекту. *Зборник Мајнице српске за филологију и лингвистику*, XLX (2), 289–304.
- Радовановић, Д. (2014). Говор Ваљевске Подгорине. *Српски дијалектолошки зборник*, LXI, 13–336.
- Радовановић, Д. (2017). О једном типу исказивања посесивности у Ваљевској Подгорини. *Српски језик*, XXII, 391–398.
- Радовановић, Д. (2018). О предлошко-падежној конструкцији у+генитив у Ваљевској Подгорини. *Јужнословенски филолој*, LXXIV (1–2), 121–136.
- Реметић, С. (1984–1985). Генитив множине именица у говорима Централне Шумадије. *Зборник Мајнице српске за филологију и лингвистику*, XXVII–XXVIII, 655–663.
- Реметић, С. (2008). О посесивној конструкцији у+генитив личне заменице на источнбосанском терену. *Јужнословенски филолој*, LXIV, 391–400.

- Симић, З. (2013). Заменички генитив с предлогом у као формализатор посесивности у романијским говорима Старог Влаха. *Годишњак за српски језик*, XXVI, 481–495.
- Симић, З. (2019). Употреба слободног генитива у говору Банатске Клисуре. *Исходишта*, 5, 425–439.
- Станић, М. (1974). Ускочки говор I. *Српски дијалектолошки зборник*, XX, 5–259.
- Тешић, М. (1977). Говор Љештанског. *Српски дијалектолошки зборник*, XXII, 159–328.

Извори

- Барјактаревић, Д. (1964/65). Средњоибарска говорна зона. *Зборник Филозофског факултета у Приштини*, II, 57–113.
- Барјактаревић, Д. (1979). *Говор Срба у Метохији*. Приштина: Јединство.
- Божовић, М. (2008). *Говори Средњега Ибра*. Друго проширено издање. Приштина/Лепосавић: Институт за проучавање српске културе на Косову и Метохији.
- Бошњакковић, Ж. (2009). Из морфосинтаксе говора села Батовца (код Пожаревца). *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику*, LI (2), 37–56.
- Букумирић, М. (2003). Говори северне Метохије. *Српски дијалектолошки зборник*, I, 1–356.
- Вукићевић, М. (1993). Говор Срба у Малом Косову. *Зборник Филолошког факултета у Приштини*, III, 32–51.
- Вукићевић, М. (1993). О говору околине Куршумлије. У: *Оптеди из дијалектолошких истраживања* (7–41). Приштина: Филолошки факултет.
- Вукићевић, М. (1995). *Говори крајувачке Лейенице*. Приштина: Универзитет у Приштини.
- Драгин, Г. (2020). *Морфолошке особине говора у сливу Ситуденице*. [Електронски извор]. Нови Сад: Филозофски факултет.
- Ивић, П. (2018). О косовско-ресавском говору Чобанца близу Сентандреје. У: С. Реметић (прир.), *Павле Ивић, Целукојна дела X/2***. Расправе, ситудије, чланци*, 2. О дијалектологији (128–144). Сремски Карловци – Нови Сад: ИК Зорана Стојановића.
- Јовић, Д. (1968). Трстенички говор. *Српски дијалектолошки зборник*, XVII, 1–240.
- Милорадовић, С. (2003). *Упоредба надежних облика у говору Параћинског Поморавља. Балканистички и етномиграциони аспекти*. Београд: Етнографски институт САНУ.
- Милорадовић, С. (2007). И ракију пијем сас медом: Дијалекатска скица Белобрешке (Румунија). У: М. Радан и М. Андреи (ур.), *Probleme de filologie slavă XV* (573–580). Темишвар: Западни Универзитет у Темишвару.
- Милошевић, Ј. (2014). *Говор средњега тока Млаве* (одбрањена докторска дисертација). Филолошки факултет, Београд.
- Пецо, А. и Милановић, Б. (1968). Ресавски говор. *Српски дијалектолошки зборник*, XVII, 241–366.

- Радић, П. (2010). *Койаонички јовор. Етнoгeогpафски и културолошки иpисийуи*. Београд: Етнографски институт САНУ.
- Ракић-Милојковић, С. (1990). Основе морфолошког система говора Доње Мутнице. *Српски дијалектолошки зборник*, XXXVI, 75–117.
- Радовановић, Д. (2019). Из морфолошке проблематике говора Старе Молдаве у Банатској клисури. Извештај са терена. *Зборник радова Филозофској факултету у Приштини*, XLIX (4), 185–195.
- Симић, Р. (1972). Левачки говор. *Српски дијалектолошки зборник*, XIX, 1–618.
- Ресо, А. (1972). Govor đerdapske zone. *Зборник за филологију и лингвистику*, XV (1), 177–210.

СПИСАК СКРАЋЕНИЦА ПУНКТОВА Косовско-ресавски дијалекат

Северна Метохија

- 1 Б – Бања (Србица)
2 Би – Бича (Клина)
3 Бл – Белица (Исток)
4 БП – Бело Поље (Пећ)
5 Бр – Берково (Клина)
6 Бд – Будисавци (Клина)
7 Г – Гораждевац (Пећ)
8 Гр – Гребник (Клина)
9 Д – Драгољевац (Исток)
10 ДД – Добри До (Пећ)
11 Дол – Долац (Клина)
12 Дњ – Дугоњеве (Клина)
13 Др – Дреновац (Клина)
14 Дс – Дрсник (Клина)
15 Дш – Душевић (Клина)
16 Ж – Жакова (Исток)
17 Ки – Кијево (Клина)
18 Кл – Клина
19 К – Кош (Исток)
20 Кг – Ковраге (Исток)
21 Л – Лоћане (Дечане)
22 Љ – Љубенић (Пећ)
23 Ље – Љевоша (Пећ)
24 Љу – Љубожда (Исток)
25 Н – Накло (Пећ)
26 Пећ – Пећ
27 П – Пољане (Исток)

- 28 Пр – Прекале (Исток)
29 С – Синаје (Исток)
30 Св – Сврке (Пећ)
31 Си – Сига (Пећ)
32 СЛ – Суви Лукавац (Исток)
33 Т – Тучеп (Исток)

Средњи Ибар

- 34 ББ – Бело Брдо (Лепосавић)
35 Бс – Бистрица (Лепосавић)
36 Бч – Борчане (Лепосавић)
37 ВР – Велико Рударе (Звечан)
38 ГЈ – Горње Јариње (Лепосавић)
39 Гр – Грабовац (Звечан)
40 Гч – Граничане (Лепосавић)
41 Гв – Гувниште (Лепосавић)
42 ДЈ – Доње Јариње (Лепосавић)
43 Зм – Земаница (Лепосавић)
44 ИС – Ибарска Слагина (Лепосавић)
45 Ис – Исево (Лепосавић)
46 Јл – Јелакце (Лепосавић)
47 Кп – Копориће (Лепосавић)
48 Лз – Лозно (Лепосавић)
49 Мк – Миоковиће (Лепосавић)
50 Мш – Мошнице (Лепосавић)
51 Сч – Сочаница (Лепосавић)
52 Ср – Србовац (Звечан)
53 Ћк – Ћирковиће (Лепосавић)

**Средњоибарска зона
(Барјактаревих)**

- 54 Бор – Боровци
- 55 ЈБ – Јошаничка Бања (Рашка)
- 56 НС – Ново Село (Рашка)
- 57 Р – Рудница (Рашка)
- 58 Ч – Чајетина (Рашка)

Копаоник

- 59 Бр – Брзеће (Брус)
- 60 ДР – Доња Репа (Подујево)
- 61 К – Ковачи (Рашка)
- 62 М – Мрче (Куршумлија)
- 63 Кн – Кнежево (Брус)
- 64 КР – Крива Река (Брус)
- 65 Ли – Лисине (Рашка)
- 66 Ш – Шипачина (Рашка)
- 197 П – Пачараћа (Куршумлија)

**Куршумлијска област
(Вукићевић)**

- 67 В – Висока (Куршумлија)
- 68 Д – Дединац (Куршумлија)
- 69 ДаБ – Дабиновац (Куршумлија)
- 70 ДД – Добри До (Куршумлија)
- 71 Кас – Кастрат (Куршумлија)
- 72 Мерћ – Мерћез (Куршумлија)
- 73 Мир – Мирница (Куршумлија)
- 74 С – Селиште (Куршумлија)

Трстеник

- 75 В – Велуће (Трстеник)
- 76 ВД – Велика Дренова (Трстеник)
- 77 Миј – Мијајловац (Трстеник)
- 78 Мед – Медвеђа (Трстеник)
- 79 Т – Тоболац (Трстеник)

Студеница

- 80 Бр – Брезова (Краљево)
- 81 Ђ – Ђаково (Краљево)
- 82 З – Засадац (Краљево)
- 83 Ка – Камењани (Краљево)
- 84 Км – Каменска (Краљево)
- 85 Ко – Косурићи (Краљево)
- 86 Н – Никољача (Краљево)

87 Пж – Палеж (Краљево)

88 Пћ – Прћане (Краљево)

89 С – Саово (Краљево)

Крагујевачка Лепеница

- 90 Бо – Ботуње (Крагујевац)
- 91 Бр – Брзан (Баточина)
- 92 Б – Баточина (Баточина)
- 93 ГС – Горња Сабанта (Крагујевац)
- 94 Д – Десиминовац (Крагујевац)
- 95 ДС – Доња Сабанта (Крагујевац)
- 96 Ж – Жировница (Баточина)
- 97 Ки – Кијево (Баточина)
- 98 Л – Лапово (Лапово)
- 99 М – Маршић (Крагујевац)
- 100 Ми – Милатовац (Баточина)
- 101 Н – Никшић (Баточина)
- 102 Пр – Прњавор (Баточина)
- 103 Ре – Ресник (Крагујевац)
- 104 Т – Трешњевак (Крагујевац)
- 105 Це – Церовац (Крагујевац)
- 106 Ц – Цветојевац (Крагујевац)
- 107 ЦК – Црни Као (Баточина)
- 108 Ч – Чумић (Крагујевац)

Параћинско Поморавље

- 109 Бош – Бошњане (Параћин)
- 110 Буљ – Буљане (Параћин)
- 111 Бус – Бусиловац (Параћин)
- 112 Дав – Давидовац (Параћин)
- 113 ДВ – Доње Видово (Параћин)
- 114 ДМ – Доња Мутница (Параћин)
- 115 Мир – Мириловац (Параћин)
- 116 Плн – Плана (Параћин)
- 117 Пот – Поточац (Параћин)
- 118 Раш – Рашевица (Параћин)
- 119 Стуб – Стубица (Параћин)
- 120 Чеп – Чепуре (Параћин)

Левач

- 121 Ба – Бачина (Варварин)
- 122 Бе – Беочиће (Рековац)
- 123 Бог – Богалинце (Рековац)

- 124 Вук – Вукмановац (Рековац)
 125 Добр – Доброселица (Рековац)
 126 Др – Драгово (Рековац)
 127 Дубр – Дубрава (Кнић)
 128 Дул – Дулене (Крагујевац)
 129 Жуп – Жупањевац (Рековац)
 130 Кав – Кавадор (Рековац)
 131 Кал – Калудра (Рековац)
 132 Ком – Комаране (Рековац)
 133 Круш – Крушевица (Рековац)
 134 Леп – Леповиће (Рековац)
 135 Лом – Ломница (Рековац)
 136 Мал – Малешево (Рековац)
 137 Мотр – Мотриће (Рековац)
 138 Над – Надрље (Рековац)
 139 Оп – Опариће (Рековац)
 140 Прев – Превеш (Рековац)
 141 Прњ – Прњавор (Рековац)
 142 Рат – Ратковиће (Рековац)
 143 Реб – Ребеновац (Рековац)
 144 Сек – Секурич (Рековац)
 145 Сиб – Сибница (Рековац)
 146 Теч – Течиће (Рековац)
 147 Ур – Урсуле (Рековац)
 148 Ци – Цикоте (Рековац)

Регија Млаве

- 149 Бо – Бошњак
 150 Бу – Буровац
 151 Ве – Везичево
 152 Во – Вошановац
 153 ВЛ – Велико Лаоле
 154 ВП – Велики Поповац
 155 Д – Добрње
 156 З – Забрђе
 157 Ка – Каменово
 158 Кн – Кнежица
 159 Кр – Крвије
 160 Л – Лопушник
 161 МЛ – Мало Лаоле
 162 О – Орешковица
 163 Па – Панково
 164 Та – Табановац

- 165 Тр – Трновче
 166 Ђ – Ђовдин
 167 Ш – Шетоње

Пожаревац

- 168 Батовац

Ђердап

- 169 Г – Голубиње
 170 Д – Добра
 171 С – Сип
 172 Т – Текија

Ресава

- 173 Бр – Бресје (Свилајнац)
 174 В – Врлане (Свилајнац)
 175 Вј – Војска (Свилајнац)
 176 Гл – Гложане (Свилајнац)
 177 Гр – Грабовац (Свилајнац)
 178 Д – Деспотовац (Деспотовац)
 179 Ђ – Ђуринац (Свилајнац)
 180 Ж – Жидиље (Деспотовац)
 181 Кш – Кушиљево (Свилајнац)
 182 Л – Луковица (Свилајнац)
 183 М – Медвеђа (Деспотовац)
 184 Ми – Милива (Деспотовац)
 185 Пл – Плажане (Деспотовац)
 186 С – Свилајнац (Свилајнац)
 187 Се – Седларе (Свилајнац)
 188 Стр – Стрмостен (Деспотовац)
 189 Ц – Црквенац (Свилајнац)

Румунија

- 190 Белобрешка
 191 Стара Молдава

Мађарска

- 192 Чобанац

Мало Косово (околина Подујева)

- 193 ГЛ – Горња Лапаштица
 194 Л – Ливадица
 60Б Р – Репа
 196 Б – Батлава

Dragana I. RADOVANOVIĆ

Institute for the Serbian Language of SASA, Belgrade
University of Priština in Kosovska Mitrovica
Faculty of Philosophy
Department of Serbian Language and Literature

Jovana S. NIKOLIĆ

Institute of Serbian Culture, Priština – Leposavić

Distribution of Genitive Plural Suffixes in Kosovo-Resava Dialect (Cartographic Representation)

Summary

The paper analyses the materials recorded in the regions of the Kosovo-Resava dialect and then used in the relevant monographic studies and dialect related publications with the aim of presenting the inventory and distribution of genitive plural forms. The areal data display contains the plural genitive forms of nouns of all three genders used in the regions where the three sub-dialects of the Kosovo-Resava area are spoken. The map also displays the use of archaic forms in some Kosovo-Resava regions (genitive \leq locative forms), as well as the influences that other, non-Slavic Balkan languages have on the inflectional system, particularly in the border areas, that is, in the contact zones.

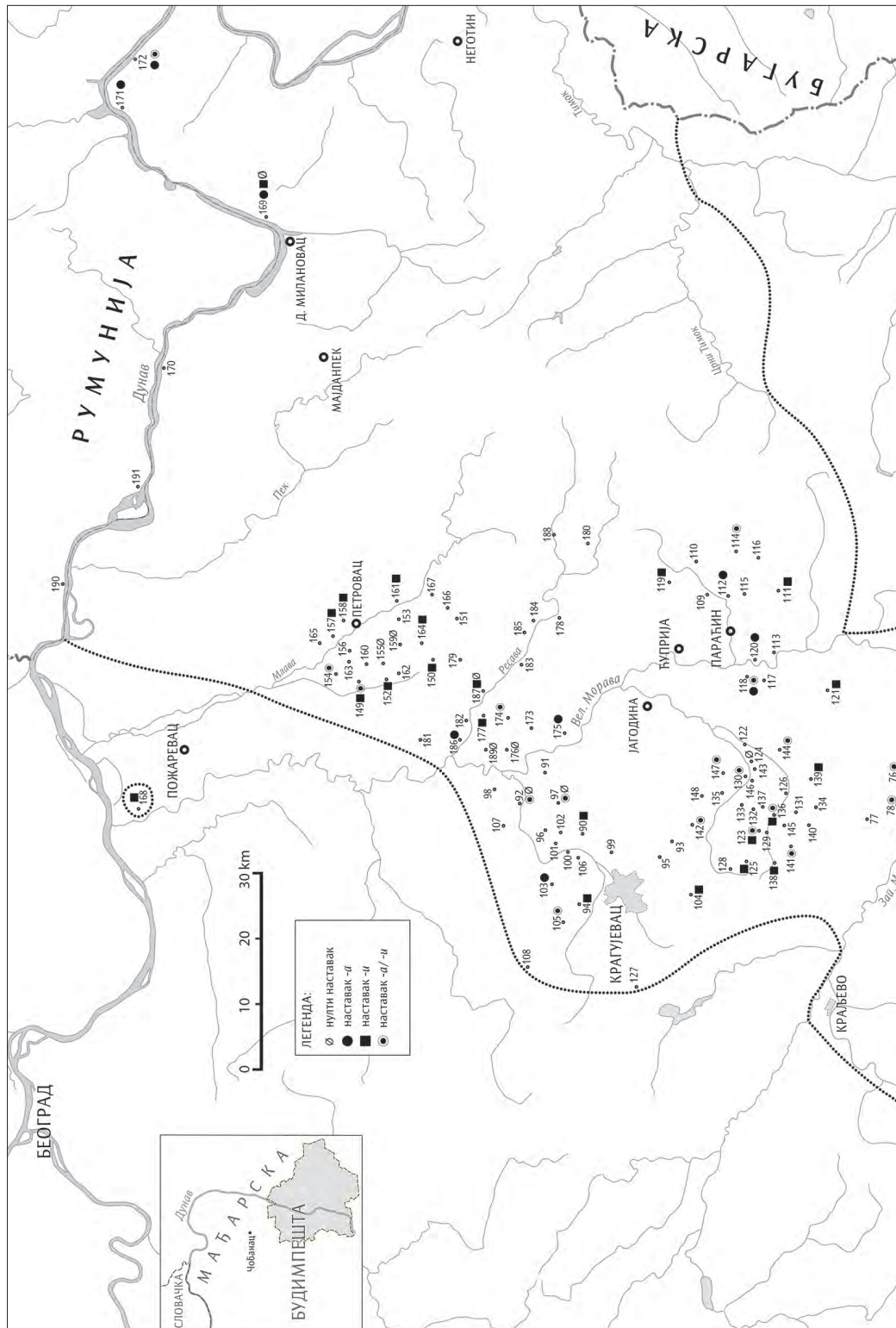
Keywords: linguistic geography; dialectology; genitive plural forms; declension; nouns; Kosovo-Resava sub-dialects.

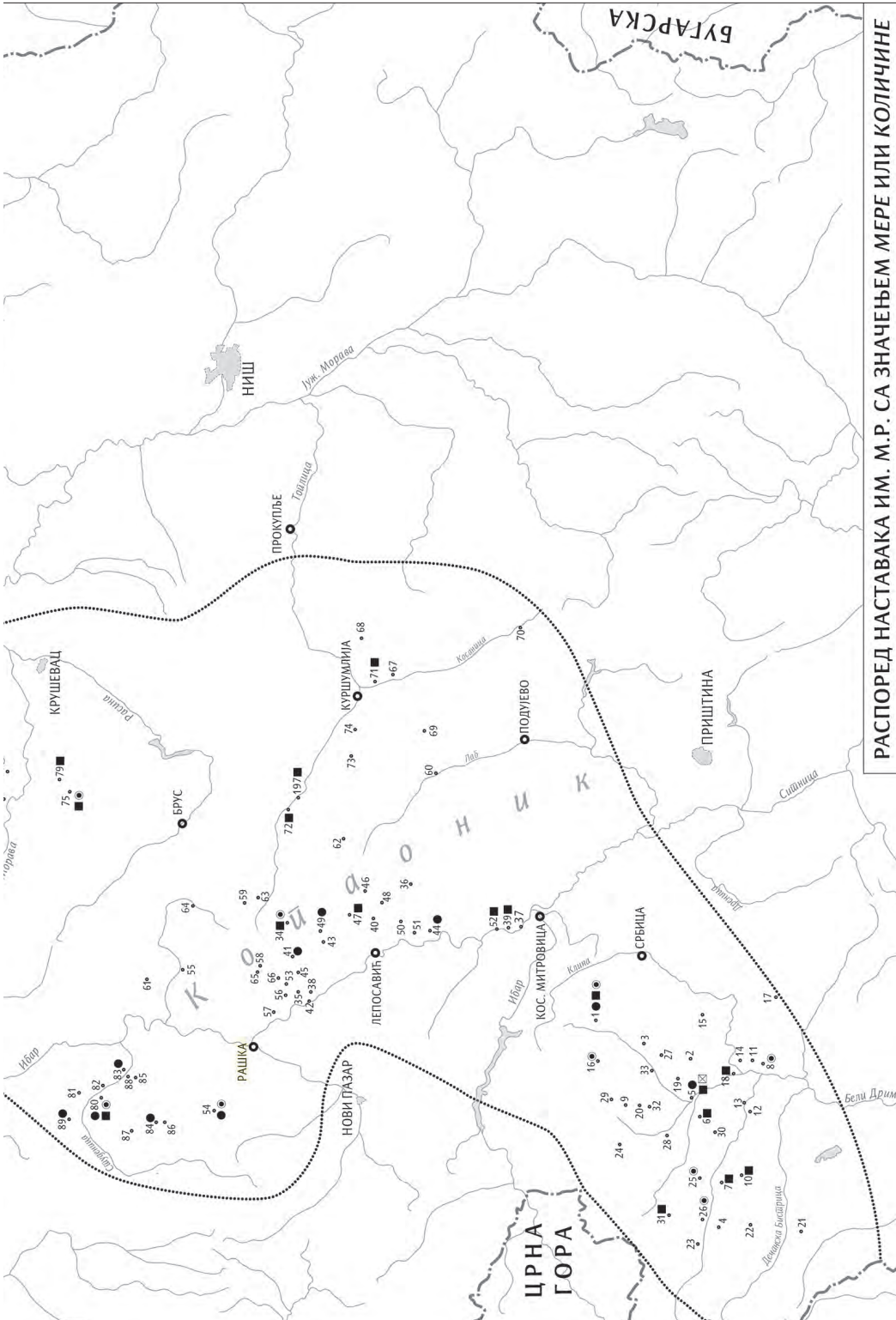

Овај чланак је објављен и дистрибуира се под лиценцом *Creative Commons ауторство-некомерцијално 4.0 међународна* (CC BY-NC 4.0 | <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>).

This paper is published and distributed under the terms and conditions of the *Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International* license (CC BY-NC 4.0 | <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>).

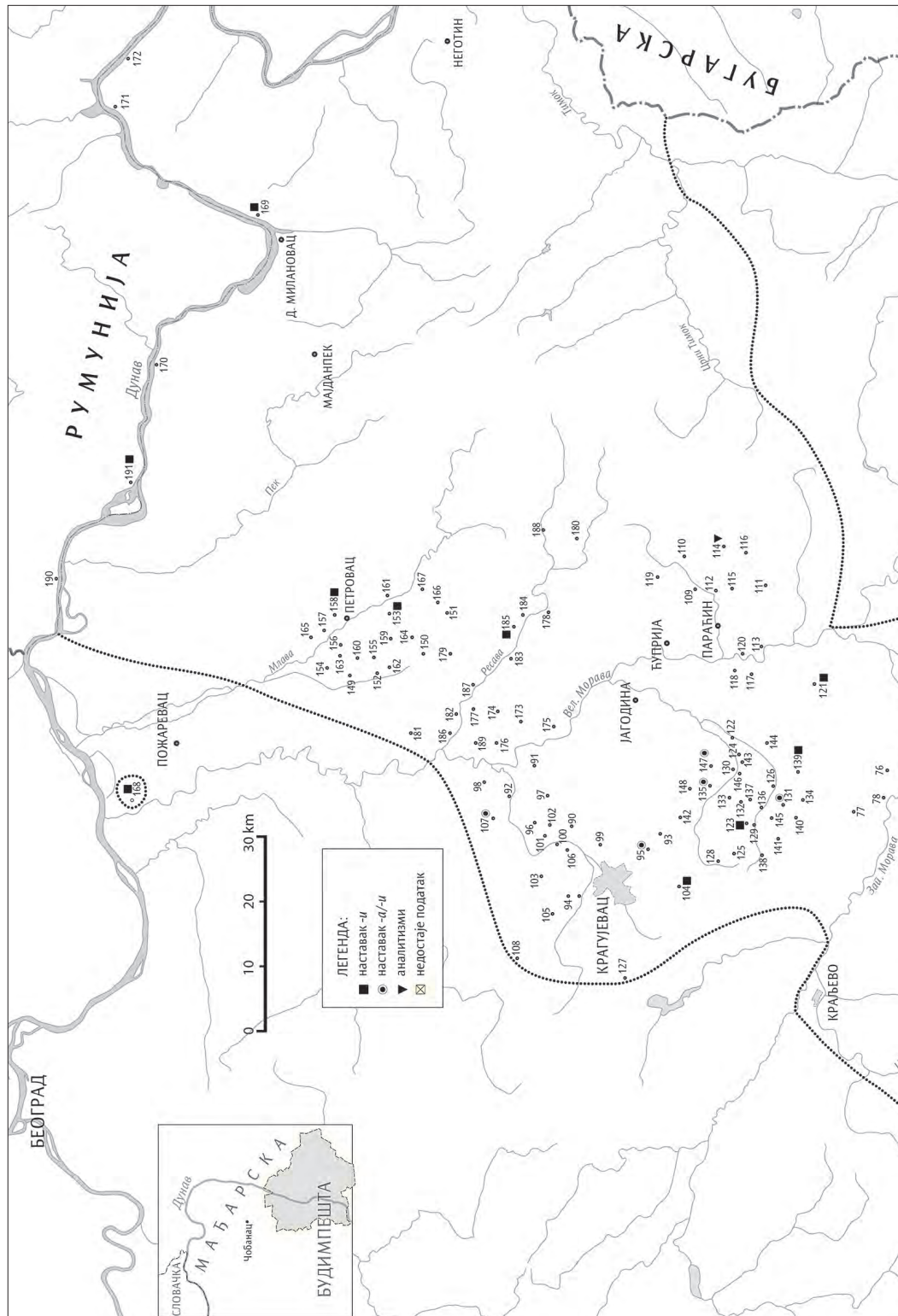
Карта 1.

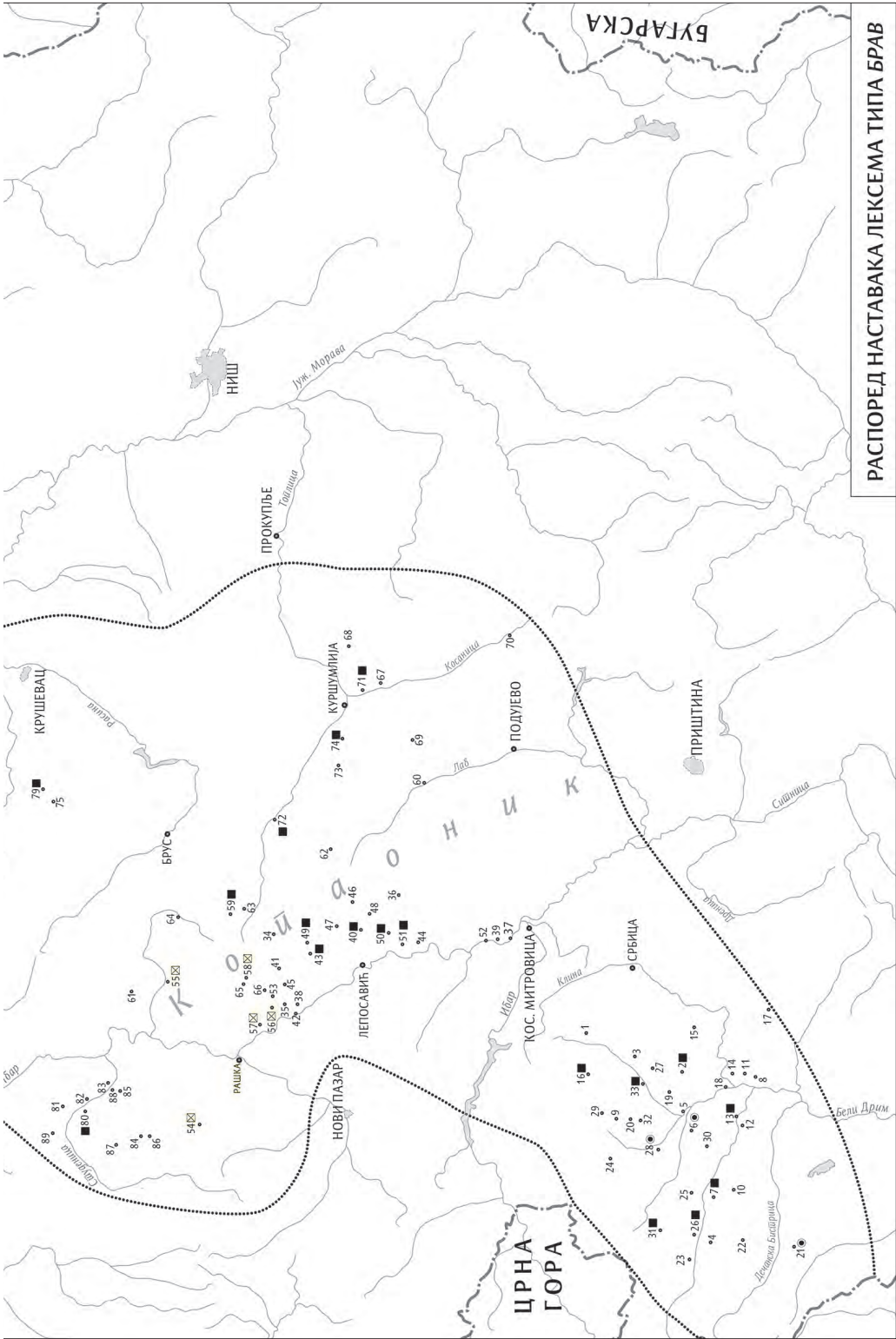

РАСПОРЕД НАСТАВАКА ИМ. М.Р. СА ЗНАЧЕЊЕМ МЕРЕ ИЛИ КОЛИЧИНЕ

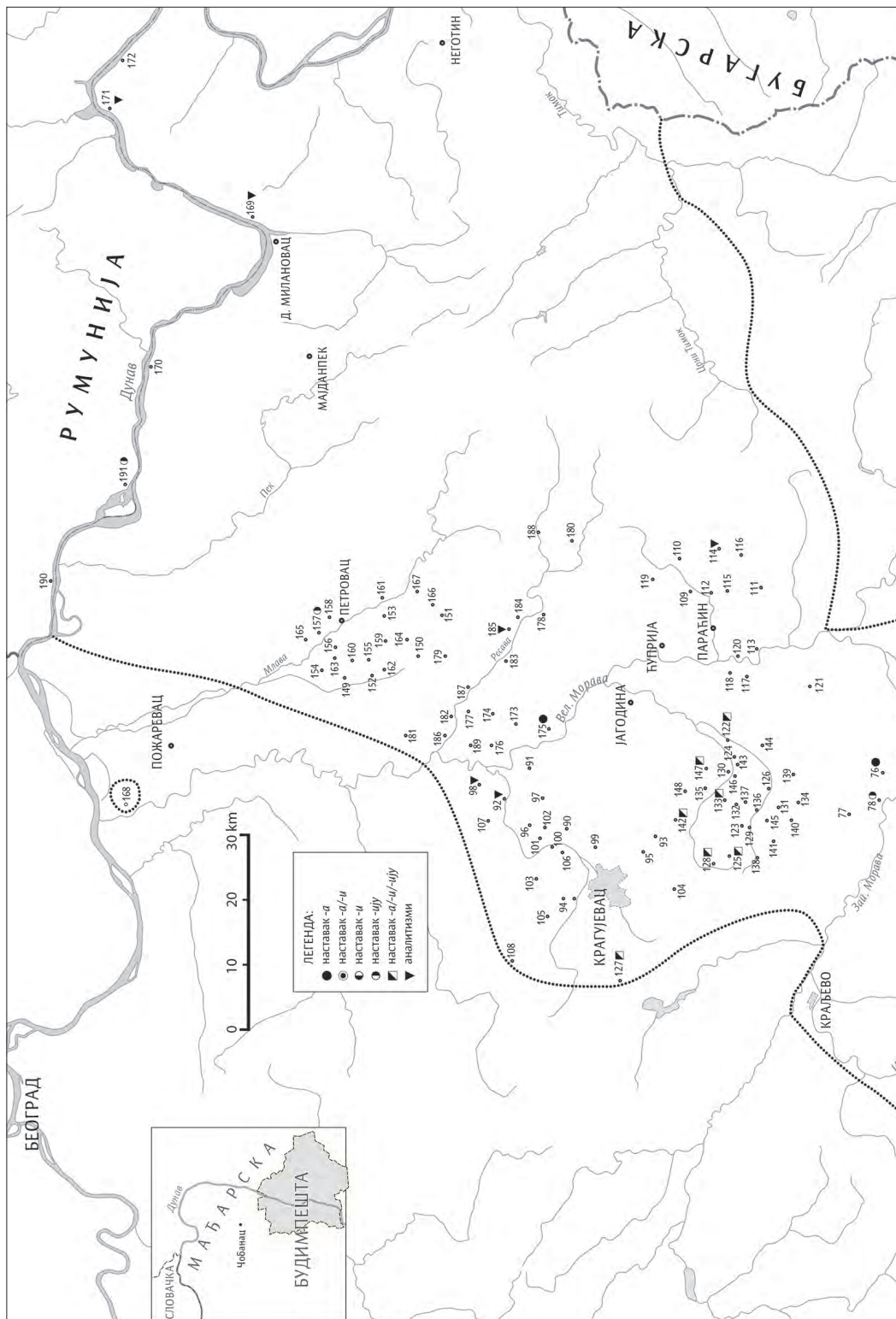
Карта 2.

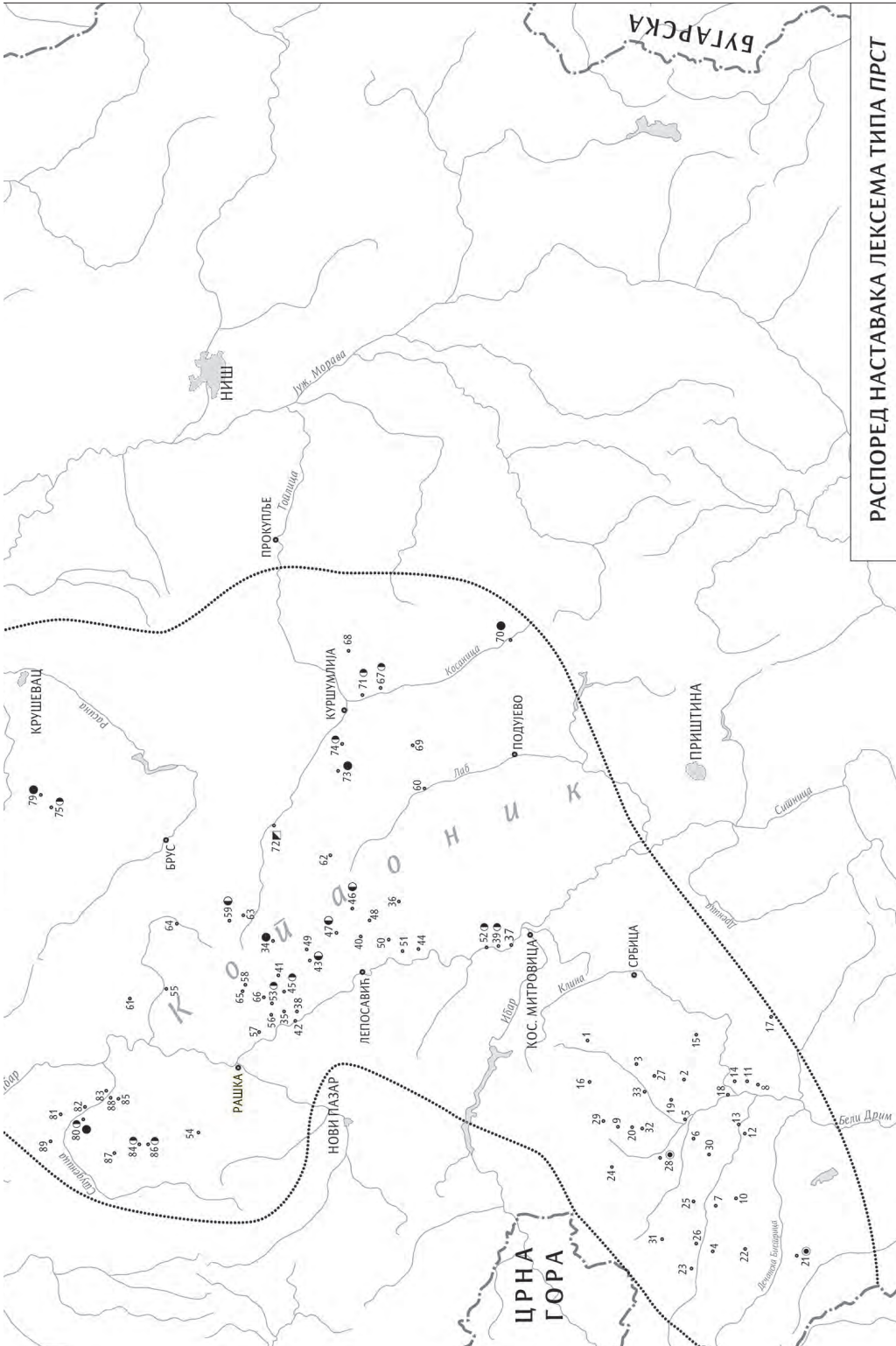

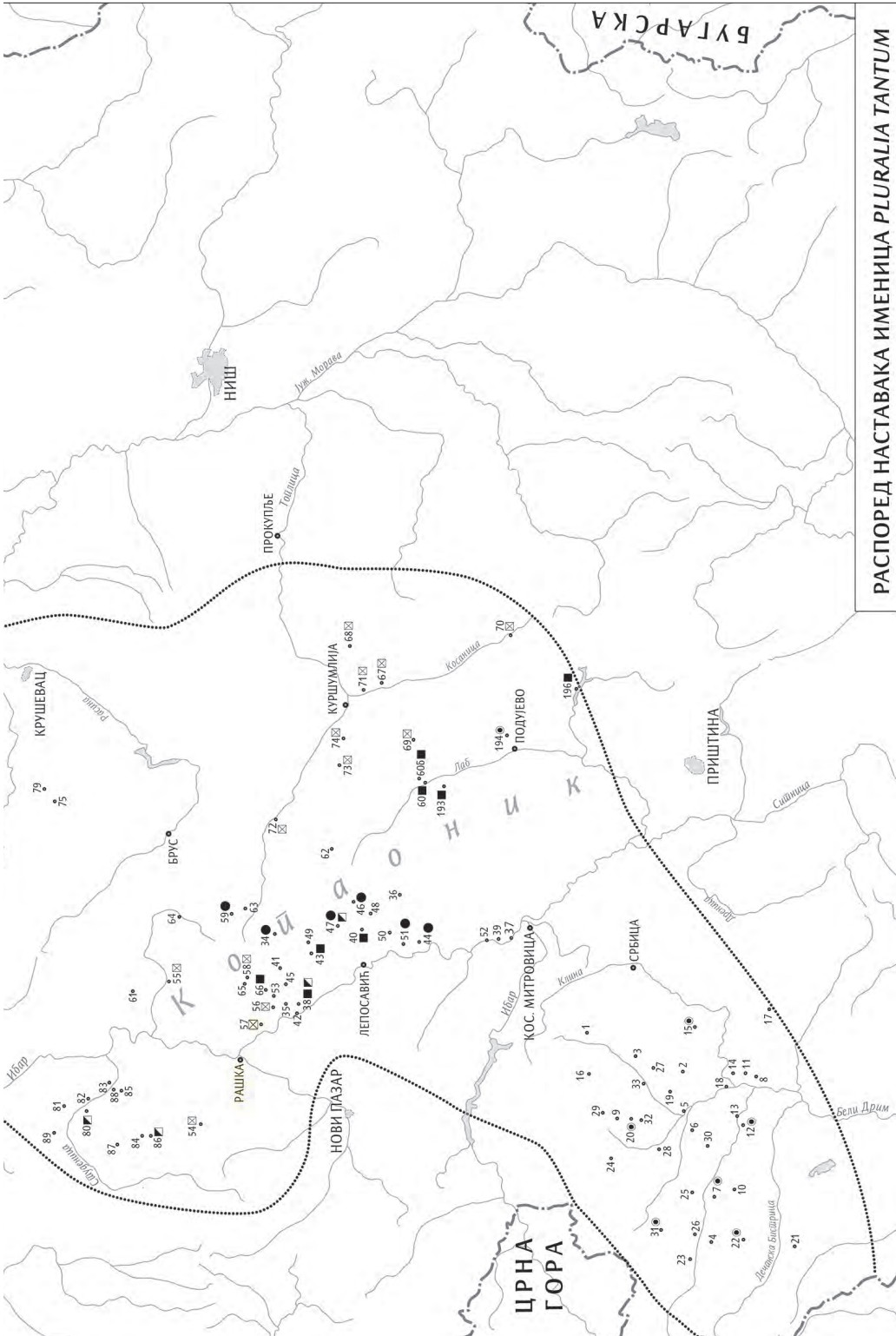
РАСПОРЕД НАСТАВАКА ЛЕКСЕМА ТИПА БРАВ

Карта 3.

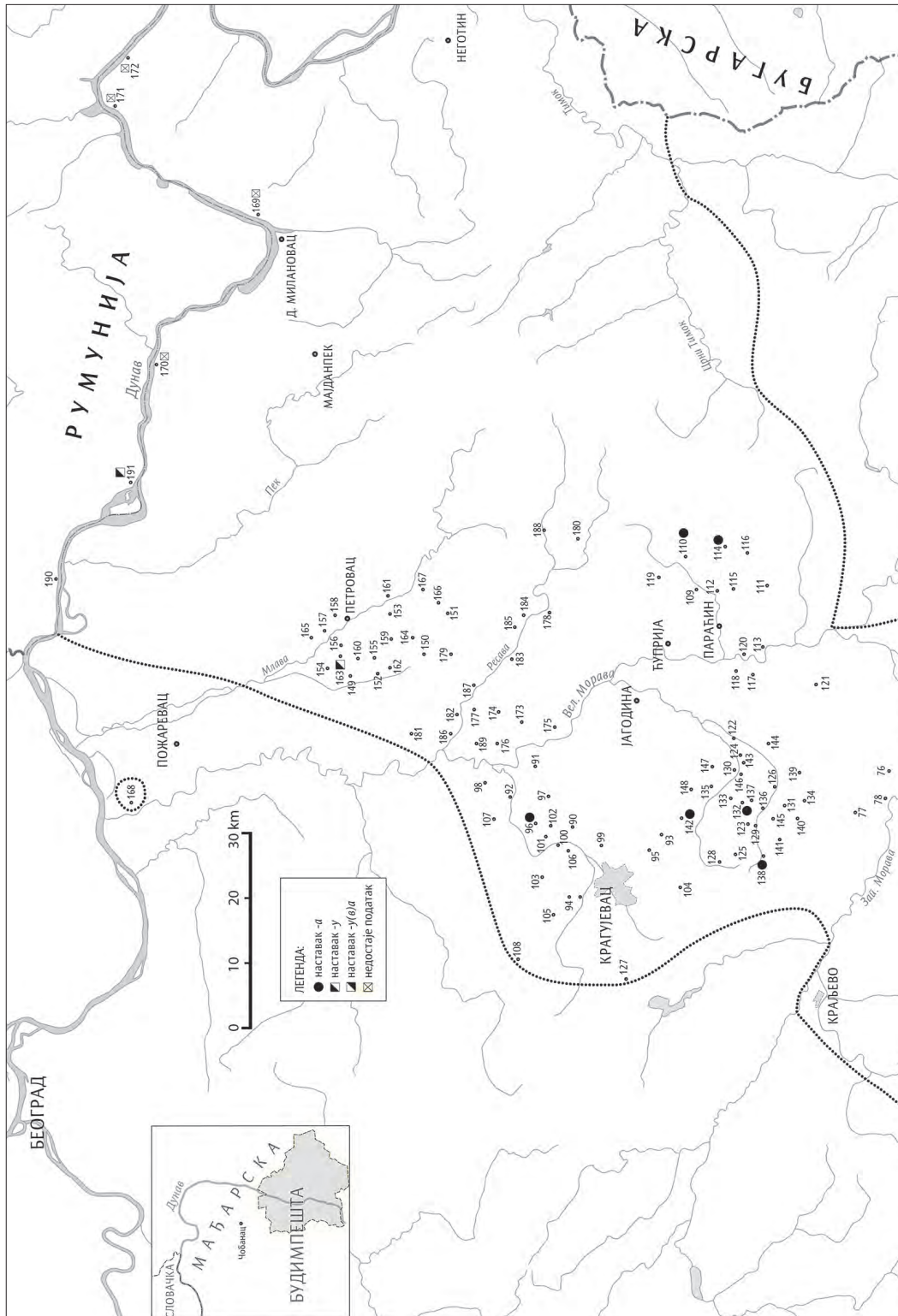

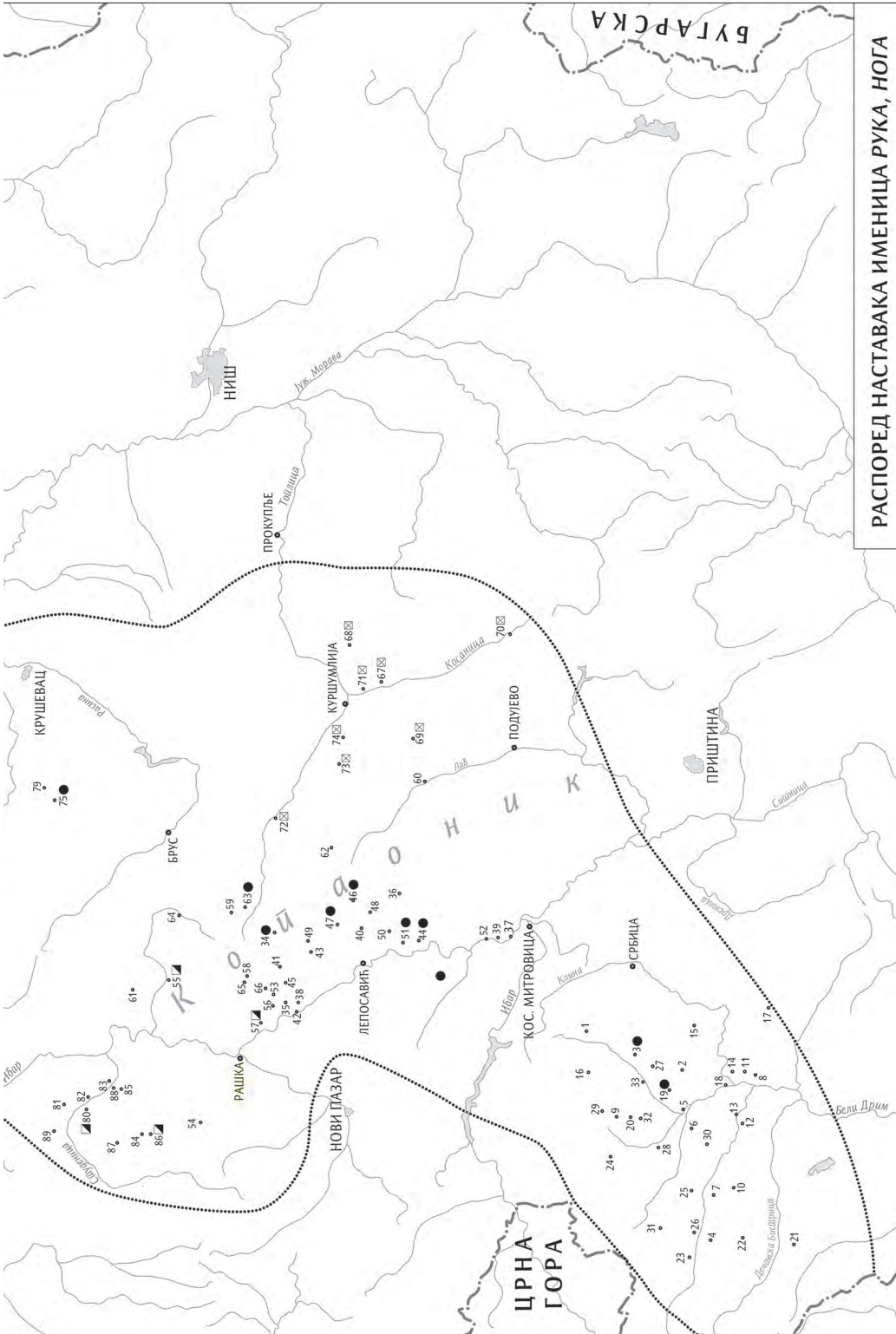
РАСПОРЕД НАСТАВАКА ЛЕКСЕМА ТИПА ПРСТ

РАСПОРЕД НАСТАВАКА ИМЕНИЦА PLURALIA TANTUM

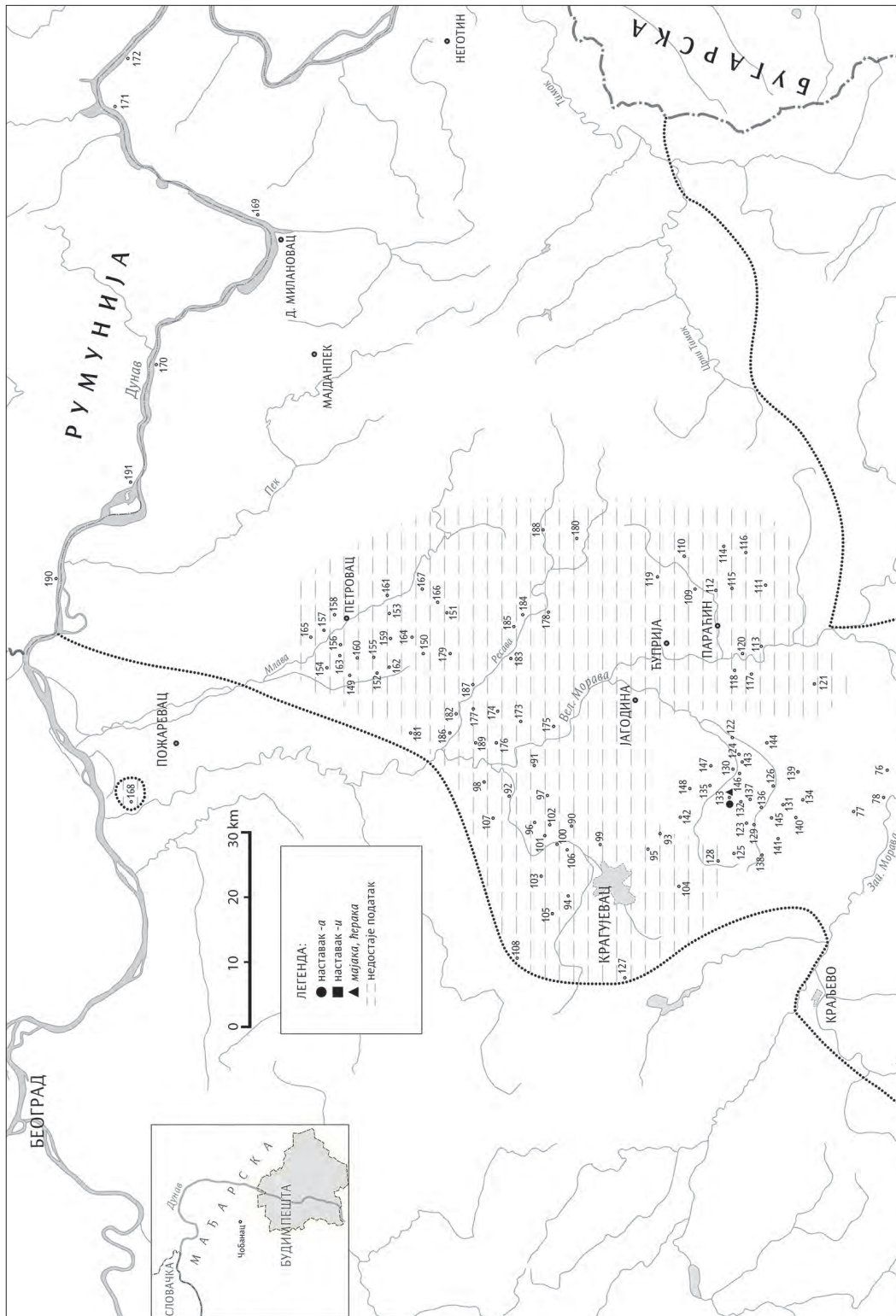
Карта 5.

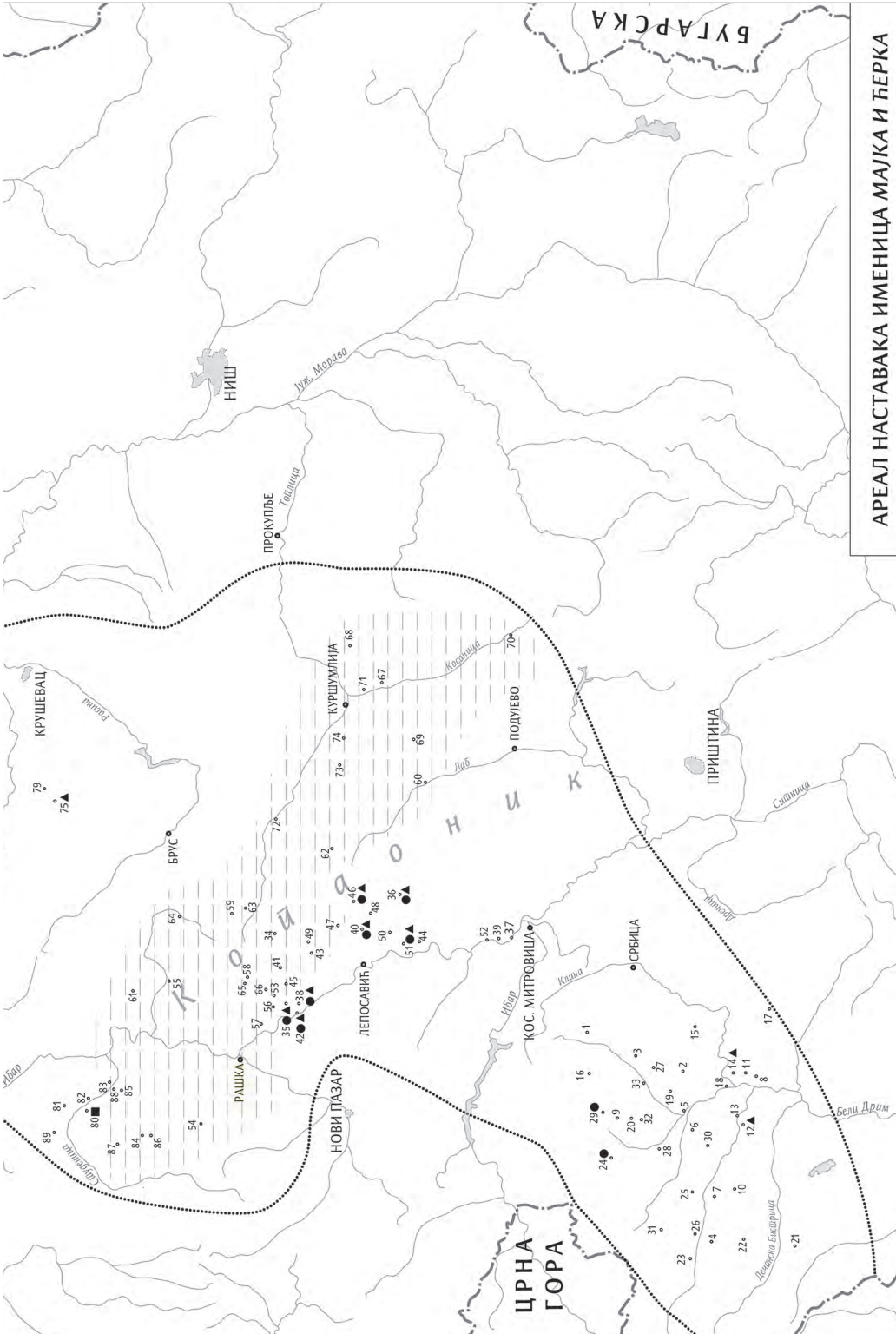

РАСПОРЕД НАСТАВАКА ИМЕНИЦА РУКА, НОГА

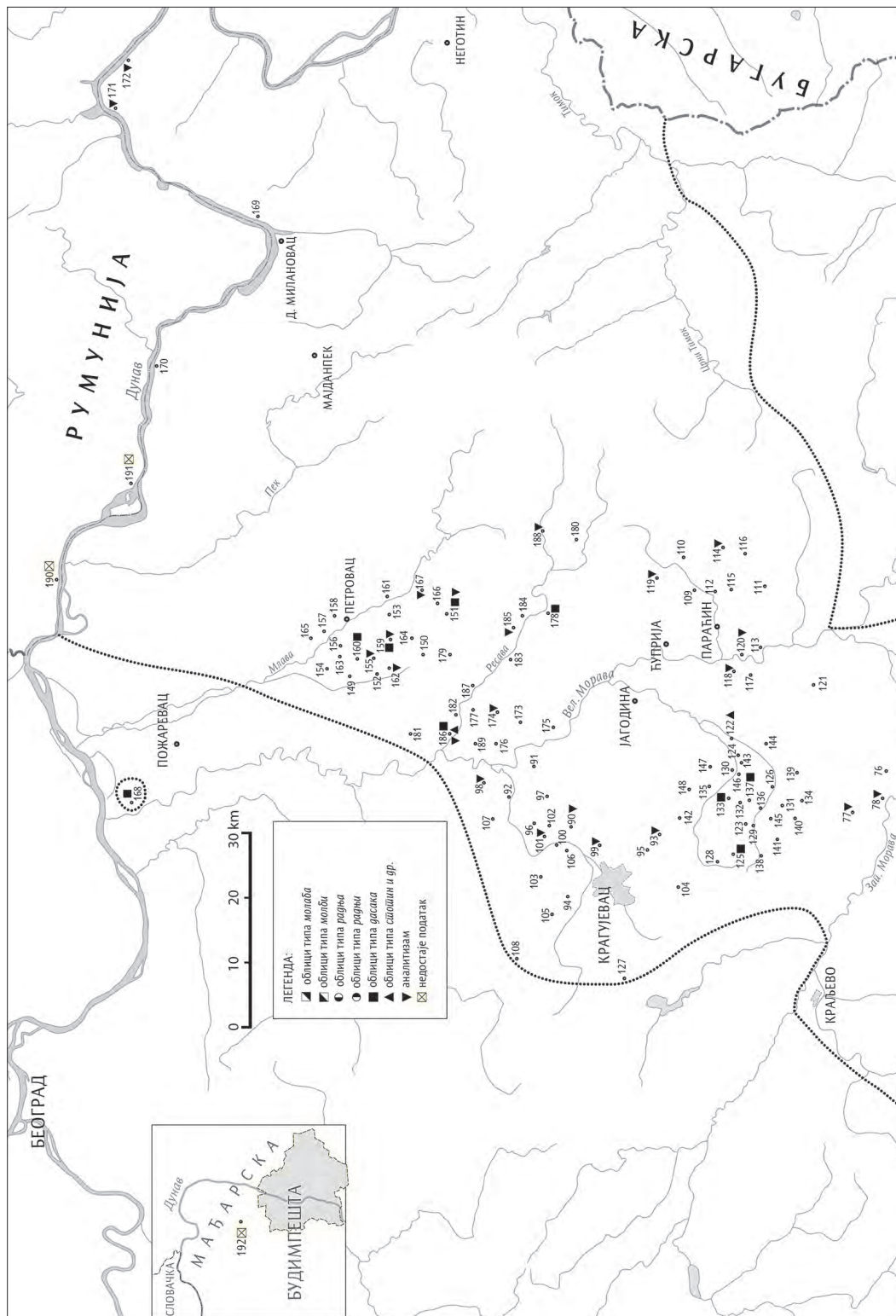
Карта 6.

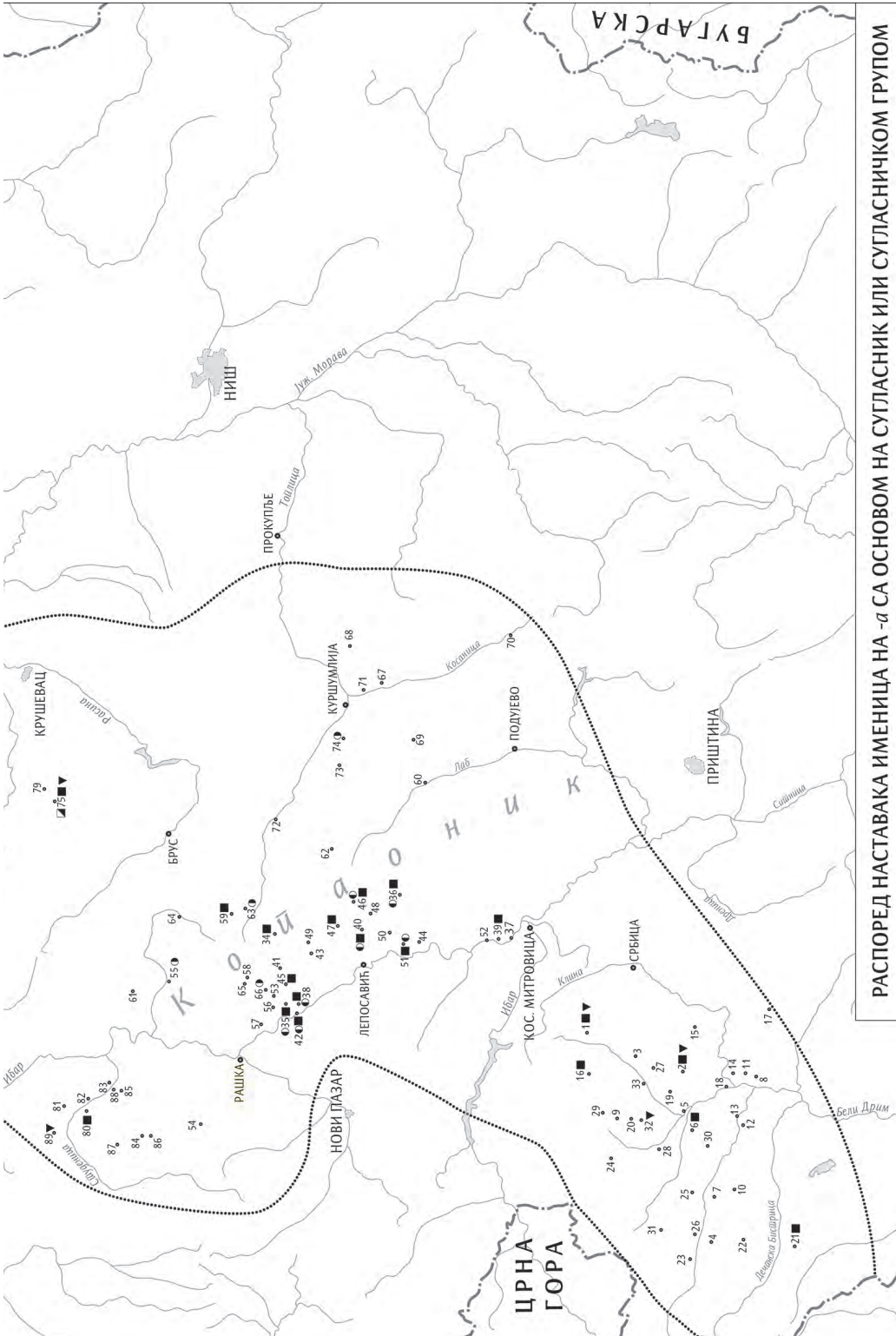

АРЕАЛ НАСТАВАКА ИМЕНИЦА МАЈКА И БЕРКА

Карта 7.

РАСПОРЕД НАСТАВАКА ИМЕНИЦА НА -а СА ОСНОВОМ НА СУГЛАСНИК ИЛИ СУГЛАСНИЧКОМ ГРУПОМ